

INTEGRAAL

VEILIGHEIDSPLAN

2024 – 2027

SAMENWERKEN AAN EEN FIJN EN VEILIG HAAKSBERGEN

voorwoord

Ik ben blij met het geactualiseerde integrale veiligheidsbeleid voor 2024 tot en met 2027. De wereld om ons heen verandert voortdurend en nieuwe uitdagingen en dynamieken beïnvloeden het veiligheidslandschap. Met dit geactualiseerde integrale veiligheidsplan spelen we daarop in en zijn we klaar voor de toekomst. Als gemeente Haaksbergen zijn we verantwoordelijk om te zorgen voor een fijn en veilig Haaksbergen voor al onze inwoners en ondernemers.

De afgelopen tijd hebben we een uitgebreid participatietraject uitgevoerd zodat alle behoeften een plek krijgen in het veiligheidsbeleid. We zijn met inwoners, ondernemers, jongeren, wijkraden en allerlei maatschappelijke organisaties (zoals politie, zorgorganisaties, Veiligheidsregio Twente, Skillz jongerenwerk, Wijkkracht, de woningcorporatie en scholen) in gesprek gegaan om gezamenlijk te bepalen waarop we ons de komende jaren gaan focussen op gebied van veiligheid en leefbaarheid. Veiligheid raakt ons immers allemaal. We kunnen en willen het als gemeente niet alleen doen en samenwerking op gebied van veiligheid en leefbaarheid is wat ons betreft de basis voor succes.

We kunnen wel stellen dat Haaksbergen een relatief veilige gemeente is en dat willen we graag zo houden. Helaas is veiligheid nog niet altijd een vanzelfsprekendheid. Als burgemeester ben en voel ik mij

verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in Haaksbergen. Om aan die verantwoordelijkheid invulling te geven hebben we een integraal veiligheidsplan (IVP) nodig. Met het hebben van een plan kunnen we als gemeente regie voeren op gebied van lokale veiligheid en, tot op behaalde hoogte, de leefbaarheid in de gemeente. Mede door de schaarste in menskracht en middelen moeten we keuzes maken waarop we ons gaan richten. In dit IVP staan deze keuzes beschreven en zijn de volgende prioriteiten benoemd om de veiligheid en leefbaarheid in Haaksbergen te vergroten:

- Ondernijning
- Jeugd en Veiligheid
- Zorg en Veiligheid
- Veiligheidsbeleving

Zo richten we ons op wat wij belangrijk vinden en op wat er leeft in Haaksbergen op het gebied van veiligheid. Daarnaast houden we de overige onderwerpen in de gaten en mocht er aanleiding toe zijn, kunnen wij ook tussentijds onze prioriteiten bijstellen.

Rob Welten

Burgemeester gemeente Haaksbergen

INHOUD

1. Voorwoord	2
2. Inleiding	4
3. Prioriteiten	9
4. Ondermijnende criminaliteit	10
5. Zorg en veiligheid	13
6. Jeugd en veiligheid	16
7. Veiligheidsbeleving	19

inleiding

Voor u ligt het integraal veiligheidsplan 2024 tot en met 2027. Dit IVP helpt ons de komende vier jaar uitvoering te geven aan diverse veiligheidsthema's binnen de gemeente Haaksbergen.

Integrale veiligheid

Het gemeentelijk veiligheidsterrein bestaat uit een groot aantal veiligheidsonderwerpen, zoals verkeersveiligheid en georganiseerde criminaliteit. Integrale veiligheid is een benadering waarin veiligheidsvraagstukken op een samenhangende manier worden bekeken en aangepakt door:

- Veiligheidsvraagstukken breed te benaderen
Veiligheid is geen momentopname en zelden een lokale aangelegenheid. Door een brede benadering wordt rekening gehouden met alle mogelijke factoren. Er wordt niet alleen gereageerd op incidenten, maar er wordt ook geprobeerd deze zoveel mogelijk te voorkomen.
- Samenwerking met diverse partners
Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen een groot aantal maatschappelijke organisaties, inwoners en ondernemers en vraagt niet enkel de inzet van de gemeente en de politie. De kennis van verschillende organisaties wordt gebundeld in een multidisciplinaire aanpak.

Integraal veiligheidsplan

De gemeente voert regie op veiligheid en vanuit de gemeentewet (artikel 127) is de burgemeester verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en tot op bepaalde

hoogte verantwoordelijk voor de leefbaarheid. Het hebben van regie valt of staat met het hebben van een plan, in dit geval het integraal veiligheidsplan. Dit plan beschrijft hoe we de samenwerking met onze partners voor deze jaren vorm gaan geven en op welke veiligheidsthema's we gaan inzetten.

In het IVP zijn deze prioritaire veiligheidsthema's verder uitgewerkt. Prioriteiten zijn nodig om effectief beleid te voeren. Niet ieder veiligheidsthema kan, vooral gezien de beperkte financiële middelen en menskracht, met evenveel aandacht worden opgepakt. De prioriteiten die in dit plan staan, krijgen de komende jaren extra aandacht.

Uitgangspunten bij de totstandkoming

Bij het ontwikkelen van dit integrale veiligheidsplan hebben we ons laten leiden door enkele kernprincipes.

- Participatie
Bij het opstellen van het veiligheidsplan zijn we actief het gesprek aangegaan met alle betrokken partijen, zoals inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit zorgt voor een 'scherper' beleid wat aansluit en draagvlak heeft.
- Transparantie
Als gemeente hechten we waarde aan openheid en duidelijkheid in ons beleid. Transparantie bevordert het vertrouwen van onze inwoners en partners in het veiligheidsveld. In dit plan communiceren we over onze keuzes en doelstellingen waarop we ons gaan richten in de uitvoering.

- Flexibiliteit en aanpassingsvermogen
Aangezien veiligheidsvraagstukken voortdurend veranderen, vereist integrale veiligheid een flexibele aanpak om in te kunnen spelen op de actuele lokale en landelijke ontwikkelingen, waarbij snel geschakeld kan worden met onze samenwerkingspartners.
- Informatie- en datagestuurd beleid
De veiligheidsanalyse op basis van cijfers en informatie vanuit professionals zijn de basis van het integraal veiligheidsplan.

Proces

Het integraal veiligheidsplan 2024 - 2027 is een plan dat in de afgelopen periode in goede samenwerking tussen verschillende organisaties, inwoners en ondernemers tot stand is gekomen. Bij het opstellen van het integraal veiligheidsplan is de landelijk beproefde VNG-methode Kernbeleid Veiligheid toegepast. Deze methode wordt door veel gemeenten gebruikt en biedt een stappenplan om tot veiligheidsbeleid te komen.

Opstart

In samenwerking met de werkgroep IVP

De eerste stap bestond uit het vaststellen van de startnotitie voor het Integraal veiligheidsplan, het formeren van een werkgroep met medewerkers van de gemeente en het opstellen van een plan van aanpak.

Veiligheidsanalyse

De tweede stap is de veiligheidsanalyse en is de inhoudelijk basis onder het veiligheidsplan. Tijdens de uitvoering van deze stap is op verschillende manieren input verzameld op alle veiligheidsonderwerpen aan de hand van de veiligheidsvelden beschreven in het VNG kernbeleid. Voor alle onderwerpen is middels een participatietraject geïnventariseerd welke veiligheidsproblematiek zich voordoet en in hoeverre er beleidsversterkingen wenselijk zijn.

Samenwerken aan een fijn en veilig Haaksbergen

Het proces om te komen tot de veiligheidsanalyse is deze keer anders ingericht dan voorheen. Veel eerder en uitgebreider dan voorheen zijn organisaties en betrokkenen gehoord gedurende het proces. De nadruk tijdens het proces lag op het breed ophalen van de informatie, zodat het veiligheidsplan zoveel mogelijk aansluit bij de behoefte van alle betrokkenen die gehoord zijn in het participatietraject. We hebben informatie opgehaald door:

Cijferanalyse

Zowel binnen (bijv. over het aantal klachten of geconstateerde zaken) als buiten de gemeente (politie en andere betrokken organisaties) zijn de cijfers opgevraagd om op basis van deze cijfers trends te ontdekken in de veiligheidssituatie. Cijfers bieden inzicht, maar de aantallen voor de gemeente Haaksbergen zijn laag. Een verschil van één of twee kan dan procentueel een flinke stijging zijn, maar is in absolute aantallen dan een klein verschil.

Interviews

Met verschillende professionals zijn interviews gehouden om vanuit hun professe te horen wat er speelt op gebied van veiligheid in Haaksbergen of in de regio. Zo is er bijvoorbeeld gesproken met politie, de middelbare school, de woningbouwcorporatie en regionale partners.

Thematafels met professionals

Mede op basis van de interviews hebben we ervoor gekozen om drie thematafels te organiseren op de wat grotere onderwerpen waarop integraal samengewerkt wordt: 'jeugd en veiligheid', 'zorg en veiligheid' en 'ondermijning'. Bij de thematafels zijn we verder in gesprek gegaan over de problematiek die we zien en wat prioriteit zou moeten hebben om aan te pakken in Haaksbergen de komende jaren. Daarnaast zijn we ook in gesprek gegaan over wat we met elkaar willen bereiken op die thema's (mogelijke doelstellingen).

De deelnemers van de thematafels bestonden uit professionals uit ons netwerk die betrokken zijn bij het vraagstuk. Zo schoven bij de thematafel jeugd en veiligheid bijvoorbeeld de volgende professionals aan: jongerenwerkers, de jeugdagente en wijkagente van de politie, de leerplichtambtenaar, de Raad voor de Kinderbescherming, Tactus, Halt, de zorgcoördinator van het Assink Lyceum en de procesregisseurs en beleidsmedewerkers op het gebied van jeugd en veiligheid van de gemeente.

In gesprek met inwoners, wijkraden, ondernemers, jongeren én de gemeenteraad

We hebben een bijeenkomst voor ondernemers en de wijkraden georganiseerd om te horen wat er van belang is op gebied van veiligheid. Daarnaast zijn we op twee ochtenden op de weekmarkt in gesprek gegaan met inwoners over veiligheid en zijn we op de middelbare school het Assink Lyceum geweest om met jongeren in gesprek te gaan over wat er voor hen leeft op het thema. Met de gemeenteraad zijn de tussentijdse

resultaten en de voorlopige prioriteiten van het integraal veiligheidsplan besproken.

Vragenlijst (online en op de markt)

Bij 181 inwoners is een vragenlijst afgenomen over het thema veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Deze vragenlijst kon online of op de weekmarkt ingevuld worden.

Prioritering

Vervolgens zijn in stap drie de prioriteiten voor het nieuwe beleid bepaald en per prioriteit zijn ook de doelstellingen voor de komende vier jaar bepaald.

Opstellen en besluitvorming

In stap vier is het IVP opgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Uitvoeringsplannen

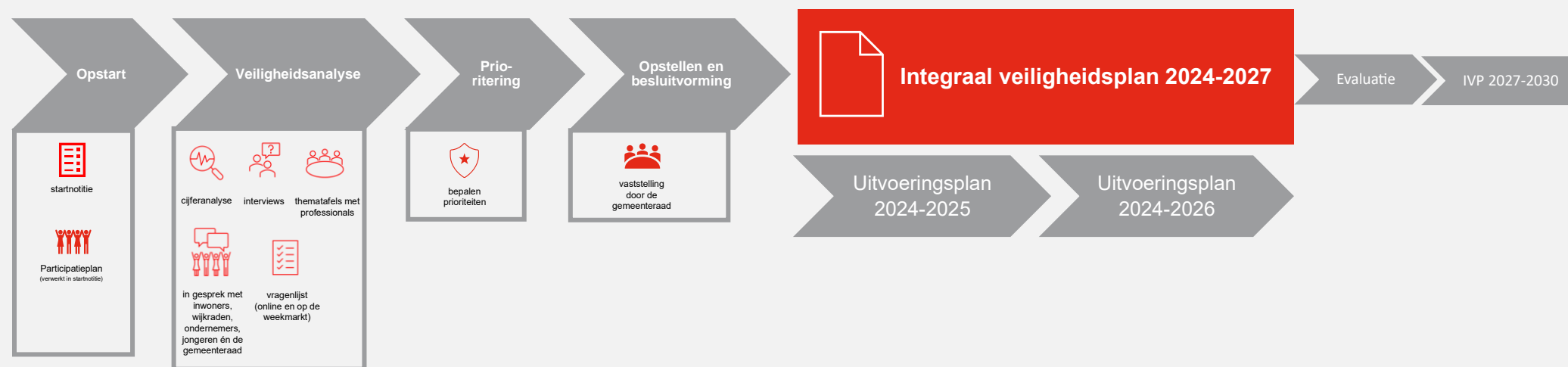
Voor de uitwerking van het integraal veiligheidsplan wordt een uitvoeringsplan opgesteld. In dit uitvoeringsplan worden concrete acties beschreven die bijdragen aan de doelen zoals deze zijn opgesteld in dit plan. Naast het integraal veiligheidsplan kunnen ook landelijke en lokale ontwikkelingen en andere veiligheidsplannen, zoals het meerjarenbeleidsplan politie Oost-Nederland en de regionale prioriteiten van het platform IVZ input bieden voor de uitvoeringsplannen. Het uitvoeringsplan wordt opgesteld in samenwerking met de betrokken partijen die ook bij de totstandkoming van dit plan en het formuleren van de doelstellingen betrokken zijn geweest. Zo wordt de uitvoering een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente in samenwerking met haar partners. Het college van B&W stelt het uitvoeringsplan vast. Daarnaast bespreken we met de betrokken organisaties hoe wij hun verantwoordelijkheid bij de uitvoering kunnen borgen.

Verantwoordingsindicatoren en financiën

In het IVP staat per prioriteit de ambitie beschreven. Deze wordt uitgewerkt in de doelstellingen die bijdragen aan het behalen van de ambitie. Wij hebben de doelstellingen zo goed als mogelijk meetbaar gemaakt (veelal door prestatie-indicatoren te benoemen). Voor het meten van het maatschappelijke effect (in hoeverre dragen de doelstellingen bij aan de maatschappij en de beschreven ambitie)

werken we met effectindicatoren. Effectindicatoren zijn een indicatie voor het maatschappelijke effect, maar zeggen niet alles. Om het effect inzichtelijk te maken is daarnaast ook kwalitatieve informatie nodig. Het feit dat een cijfer stijgt of daalt komt vaak door een veelheid aan factoren, waarvan de aanpak op het probleem er één van is. Deze kwalitatieve informatie wordt aanvullend opgehaald bij de evaluatiemomenten van het uitvoeringsplan. Over zowel de prestatie indicatoren als de effectindicatoren leggen we verantwoording af. Jaarlijks evalueren wij het uitvoeringsplan en waar nodig wordt bijgestuurd zodat we de doelstellingen in het IVP behalen.

Om de doelstellingen uit het IVP te halen zijn financiële middelen nodig. Bekostiging van het IVP en de uitvoeringsplannen vindt zoveel als mogelijk plaats via de reguliere budgetten. In de programmabegroting zijn binnen het programma integrale veiligheid budgetten opgenomen voor openbare orde en veiligheid, integrale veiligheid en rampenbestrijding. Via het programma 'sociaal domein' en 'bereikbaarheid en openbare ruimte' vindt ook bekostiging plaats. Als aanvullende middelen nodig zijn voor de uitvoering van de plannen, wordt dit in een integrale afweging meegenomen.

prioriteiten

Prioriteiten

De komende jaren ligt onze prioriteit op de vier belangrijke thema's zoals deze hiernaast zijn weergegeven.

De prioriteiten zijn voortgekomen uit het uitgebreide proces zoals dat in de inleiding is beschreven. Aan deze thema's besteden we extra aandacht in beleid en uitvoering.

Het is niet zo dat we geen aandacht meer hebben voor de overige thema's, want op die thema's zetten we onze reguliere inzet voort.

Op de volgende bladzijden beschrijven we de geprioriteerde thema's. Per thema geven we een korte inleiding waarin we schetsen wat we onder het thema verstaan. Daarna delen we onze ambitie op het thema. Deze ambitie proberen we zo concreet mogelijk te maken door onze doelstellingen te schetsen die we de komende vier jaar willen halen

JEUGD EN VEILIGHEID

ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

ZORG EN VEILIGHEID

VEILIGHEIDS- BELEVING

ondermijnende criminaliteit

Bij ondermijnende criminaliteit gaat het om crimineel handelen waarbij de grenzen tussen de bovenwereld en de onderwereld vervagen. Legale structuren (zoals vergunningen, bedrijfsstructuren, transportvoorzieningen of de vastgoedsector) worden bij ondermijnende criminaliteit misbruikt voor criminele handelingen of om crimineel geld wit te wassen. Door ondermijning kan de veiligheid, de leefbaarheid, de economie en het gezag van de overheid worden aangetast. Corruptie kan er bijvoorbeeld toe leiden dat het vertrouwen in de overheid afneemt, belastingontduiking kan gevolgen hebben voor de economie en door drugshandel kan de veiligheid en openbare orde worden bedreigd. Ook kunnen (kwetsbare) inwoners slachtoffer worden van ondermijnende criminaliteit, zoals de georganiseerde hennepcultuur of het verhuren van een pand aan de georganiseerde misdaad. Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel zichtbare gevolgen voor onze inwoners, zoals drugsdumpingen en excessief geweld in de openbare ruimte. Een hennepkwekerij kan leiden tot onveilige situaties door bijvoorbeeld brand die kan ontstaan door gebruik van elektrische installaties die het stroomnet kunnen overbelasten.

Voorbeelden

- Mensenhandel- en smokkel
- Georganiseerde hennepcultuur
- Drugshandel, drugsproductie en drugsafvaldumpingen
- Fraude en misbruik binnen de vastgoedsector
- Witwassen en daaraan gerelateerde vormen van financieel-economische criminaliteit
- Zorgfraude

Wat doen we op dit moment al?

- Het Bibob-beleid is in 2023 geactualiseerd
- Signalen van ondermijning worden besproken in RIEC verband
- Er wordt opgetreden bij casuïstiek en bestuurlijke maatregelen worden ingezet
- Er vinden (incidenteel) integrale controles op risico locaties plaats
- Er wordt aangesloten bij regionale samenwerkingen op gebied van ondermijning
- Er wordt gewerkt aan een geactualiseerd ondermijningsaanpak
- De gemeente is aangesloten bij Meld Misdad Anoniem

Uitdagingen

Ondermijning komt overal voor, ook in Haaksbergen. Als grensgemeente met een groot buitengebied is Haaksbergen extra aantrekkelijk voor vormen van ondermijnende criminaliteit.

De problematiek op gebied van ondermijnende criminaliteit is lastig uit de cijfers te halen. Er bestaat een dark number in de aangiften en de omvang van ondermijning. De afgelopen jaren zijn er in de gemeente bijvoorbeeld maar een aantal locaties gevonden met hennepkwekerijen of waar harddrugs werd geproduceerd. Hierbij is de kans aanwezig dat er sprake is van onzichtbaarheid van deze vorm van criminaliteit, omdat het werkelijke aantal waarschijnlijk hoger ligt. De criminele industrie heeft er belang bij om niet op te vallen en om onzichtbaar op te gaan in de omgeving.

Op landelijk en regionaal niveau is de aanpak van ondermijning geprioriteerd. Het bestrijden van ondermijning leidt onvermijdelijk tot een waterbedeffect (inspanningen om criminaliteit op een bepaalde plaats te verminderen, kan leiden tot een verschuiving van criminaliteit naar andere locaties). Het is daarom essentieel dat op regionaal verband wordt samengewerkt en dat de gemeente Haaksbergen ook inzet op de aanpak van ondermijning.

Ambities

Het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit in Haaksbergen, door:

- Het vergroten van de bestuurlijke en maatschappelijke bewustwording en weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit
- Het versterken van de informatiepositie, zodat we beschikken over een actueel ondermijningsbeeld
- Het intensiveren van de integrale aanpak (met behulp van bestuurlijke, strafrechtelijke en fiscale instrumenten), lokaal beleid en handhaving

Effectindicatoren

- Aantal ondermijningscasussen besproken op de lokale ondermijningstafel en bij het RIEC-ON [data gemeente en RIEC-ON]
- Percentage opvolging bestuurlijke rapportages van politie [data gemeente en politie]
- Ingezette bestuurlijke en strafrechtelijke instrumenten [data gemeente en politie]

De doelstellingen voor 2024 – 2027

We willen ondermijnende criminaliteit in Haaksbergen voorkomen en bestrijden. Dit gaan we doen door in te zetten op de ambities zoals hiervoor beschreven en stellen onszelf daarbij de volgende doelstellingen voor de komende vier jaar.

Vergroten van bewustwording en weerbaarheid

- Jaarlijkse bewustwordingstraining voor de ambtenaren, bestuurders en raadsleden, zodat er continu aandacht is voor de aanpak van ondermijning en signalen van ondermijning herkend kunnen worden
- Het thema ondermijning wordt jaarlijks besproken bij teamoverleggen binnen de gemeente
- Het thema ondermijning is minimaal eens per kwartaal onderwerp van de externe communicatie richting inwoners en ondernemers

Versterken informatiepositie

- Inrichten van een lokale ondermijninstructuur met betrekking tot de aanpak waar signalen op het gebied van ondermijning gemeld en behandeld kunnen worden
- Voortzetten van de deelname aan regionale samenwerkingen waarbij trends, signalen en casuïstiek integraal worden besproken
- Inrichten van een intern meldpunt ondermijning
- Vergroten van de meldingsbereidheid bij inwoners en ondernemers door blijvend aandacht te geven aan het doen van meldingen bij signalen die duiden op ondermijnende criminaliteit bijvoorbeeld bewustwording over het (anoniem) melden via meld misdaad anoniem en aan te sluiten bij overleggen met inwoners en ondernemers

Integrale aanpak, lokaal beleid en handhaving

- Uitvoeren van het nieuwe Bibob-beleid waarbij het toepassingsbereik uitgebreider wordt toegepast
- Actualiseren van het Damoclesbeleid
- Structureel uitvoeren van integrale controles op risicoplekken
- Jaarlijkse evaluatie van bestuurlijke instrumenten (vanaf 2025)

! De Wet Bibob is een (preventief) instrument, waarmee we voorkomen dat bijvoorbeeld een door de gemeente afgegeven vergunning kan worden misbruikt. We kunnen op grond van de Wet Bibob een aanvraag weigeren of een vergunning intrekken, waarmee dit misbruik voor criminele doeleinden zoals witwassen kan worden voorkomen.

! Op grond van artikel 13b van de Opiumwet (ook wel de wet Damocles) heeft de burgemeester de bevoegdheid om drugshandel te bestrijden door onder andere het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het meest herkenbare voorbeeld hiervan is een sluiting van een pand waarin bijvoorbeeld een drugsclub is aangetroffen.

Zorg & veiligheid

Het thema zorg en veiligheid raakt (een kleine groep) kwetsbare mensen die mogelijk een risico vormen voor zichzelf, de omgeving en/of de openbare orde en veiligheid. Deze problematiek kan ervoor zorgen dat ze kwetsbaar zijn om slachtoffer te worden van misbruik of vervallen in (ondermijnende) criminaliteit. Ook veroorzaken mensen in deze doelgroep vaker overlast en/of veiligheidsproblemen. Casuïstiek binnen dit thema is complex en de aanpak voor deze doelgroep is niet eenduidig. Zorg en hulpverlening is soms gebaat bij een strafrechtelijke aanpak als stok achter de deur. Ook kan zorg- en hulpverlening een goede aanvulling zijn op de strafrechtelijke aanpak om de effectiviteit te vergroten. Een integrale aanpak met een combinatie van passende zorg- en veiligheidsinterventies is nodig om deze groep volwaardig en veilig te laten deelnemen aan de samenleving. Dit vraagt een intensieve samenwerking tussen zorgprofessionals en veiligheidspartners.

Voorbeelden

- (Woon)overlast van personen met onbegrepen gedrag / verward gedrag
- Escalerende multiproblematiek
- Huiselijk geweld & kindermishandeling
- Verslavingsproblematiek
- Huisvesting van aandachtsgroepen met daaruit voortvloeiende polarisatie / discriminatie

Wat doen we op dit moment al?

- Regie voeren op individuele casuïstiek en inzet interventies vanuit gemeente, woningcorporaties en zorginstaties
- Inzet van bestuurlijke interventies zoals het tijdelijk huisverbod
- Inzet van de WijkGGD-er bij het opvolgen van zorgmeldingen
- Inzet van streettriage
- Aansluiten bij regionale samenwerkingen op het gebied van zorg- en veiligheid

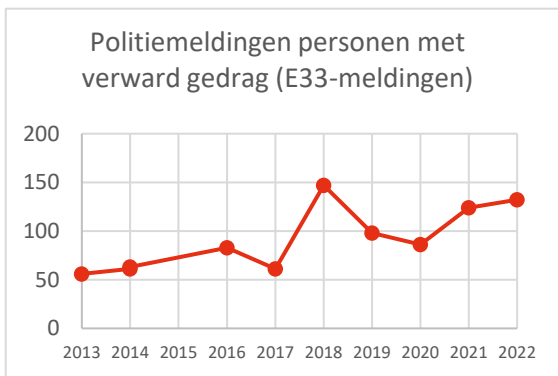

Uitdagingen

In de gemeente Haaksbergen ligt de grootste uitdaging bij de overlast die wordt veroorzaakt door personen met onbegrepen en verward gedrag. De oorzaak is veelal (een combinatie van) dementie, middelengebruik, psychiatrische stoornissen of een licht verstandelijke beperking. Problematiek richt zich op meerdere leefgebieden. De overlast die veroorzaakt wordt bestaat uit woonoverlast, verwaarlozing van zichzelf/omgeving, lichte criminele vergrijpen (zoals diefstal), stalking of een combinatie hiervan.

De afgelopen jaren is een stijging te zien in het aantal politiemeldingen van personen met verward gedrag (E-33 meldingen). In 2019, 2020 en 2021 kunnen de toen geldende coronamaatregelen mogelijk van invloed zijn op de cijfers, omdat overlast op straat minder plaats kon vinden door de maatregelen. Ook geven de professionals in Haaksbergen aan dat de problematiek zwaarder wordt. Het Zorg- en Veiligheidshuis ziet in hun caseload geen stijging in de cijfers vanuit Haaksbergen.

Samenwerken aan een fijn en veilig Haaksbergen

De doelgroep is lastig om te helpen, omdat men vaak niet vrijwillig wil meewerken en de eigen problematiek niet erkent. De problematiek is vaak te licht voor een verplicht karakter, maar iedereen ziet dat het op termijn fout kan gaan. De samenwerking met de meeste partijen in Haaksbergen verloopt goed en er zijn korte lijnen. Met een aantal partijen kan deze samenwerking nog geïntensiveerd worden (zie kopje doelstellingen).

Huiselijk geweld en kindermishandeling blijkt uit de cijfers niet heel veel voor te komen in de gemeente Haaksbergen. In de gemeente Haaksbergen nemen de tijdelijke huisverboden de afgelopen jaren af, terwijl het aantal meldingen bij Veilig Thuis gelijk blijft. Ook wordt door sommige organisaties weinig signalen gemeld bij veilig thuis. De exacte omvang van huiselijk geweld en kindermishandeling is moeilijk vast te stellen, omdat slachtoffers het lastig vinden om te melden, huiselijk geweld niet altijd herkend wordt en mensen in de omgeving handelingsverlegen zijn als ze signalen zien.

In de gemeente erkennen we de ernstige gevolgen van huiselijk geweld en kindermishandeling op het leven van individuen en willen dit dan ook proberen te voorkomen.

Ambities

Inwoners van de gemeente Haaksbergen helpen, kwetsbaren in de samenleving beschermen en escalatie van complexe (multi-) problematiek en recidive voorkomen, zodat overlast wordt verminderd en huiselijk geweld en kindermishandeling wordt tegengegaan, door:

- In te zetten op een sluitende, duurzame en regionale aanpak voor mensen met onbegrepen en verward gedrag
- Het vergroten van de meldingsbereidheid van huiselijk geweld en kindermishandeling

Effectindicatoren

- Aantal E33 meldingen bij politie (data politie)
- Aantal Veilig Thuis meldingen en herkomst (data Veilig Thuis Twente)
- Overlast van buurtbewoners (data uit burgerpeiling)

De doelstellingen voor 2024 – 2027

We willen escalatie van complexe (multi-)problematiek en recidive voorkomen, zodat overlast wordt verminderd en huiselijk geweld en kindermishandeling wordt tegengegaan. Dit gaan we doen door in te zetten op de ambities zoals hiervoor beschreven en stellen onszelf daarbij de volgende doelstellingen voor de komende vier jaar.

Inzetten op de aanpak voor mensen met onbegrepen en verward gedrag

- Implementeren van een duidelijke op- en afschalingsstructuur, zoals bijvoorbeeld de AVE-methode
- De samenwerking met het GGZ-domein, huisartsen en poh-ggz'ers wordt versterkt door te investeren in het netwerk en het maken van concrete werkafspraken bij casuïstiek
- Inrichten van een regiesysteem zodat informatie over casuïstiek intern bij de gemeente makkelijk gedeeld kan worden en gemonitord kan worden in hoeverre de casuïstiek toeneemt

Vergroten van de meldingsbereidheid van huiselijk geweld en kindermishandeling

- De meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling wordt de komende jaren periodiek onder de aandacht gebracht bij verschillende instanties (zoals kinderdagverblijven, in de ouderenzorg, bij scholen, in de gehandicaptenzorg, bij sportclubs, de politie en kraamzorg)

Jeugd & veiligheid

Jongeren zijn de toekomstige generatie en spelen daarom een belangrijke rol in de gemeente. Wij willen ervoor zorgen dat zij opgroeien in een veilige en beschermde omgeving. Door te investeren in de jeugd kunnen we voorkomen dat zij overlast veroorzaken, in de criminaliteit belanden en kunnen we ze stimuleren om de juiste keuzes te maken voor hun toekomst. Het grootste gedeelte van de jeugd groeit op zonder zorgen of problemen. Anderen zijn kwetsbaar door problemen thuis, op school of door gedrags- of verslavingsproblematiek. Het zoeken naar een plek in de samenleving kan gepaard gaan met uitdagingen. Jongeren zoeken grenzen op en gaan soms grenzen over. Dit kan (in groepsverband en individueel) zorgen voor overlast en grensoverschrijdend gedrag. In sommige gevallen leidt dit tot strafbare feiten. Dit is van invloed op het woongenot en het veiligheidsgevoel van andere inwoners. De focus op jeugd is daarom cruciaal om sociale cohesie te bevorderen en overlast en criminaliteit in een vroeg stadium aan te pakken.

Voorbeelden

- Overlast door groepen jeugd
- Alcohol- en drugsgebruik onder jeugd
- Sexting
- Cyberpesten
- Inzet jeugd als geldezel of als jonge aanwas voor georganiseerde / ondermijnende criminaliteit

Wat doen we op dit moment al?

- Structureel overleg op het gebied van jeugdgroepen
- Met alle ketenpartners een training gevolgd over het 7-stappenmodel
- Regie voeren op individuele casuïstiek en inzet interventies vanuit gemeente, Tactus, Halt en jeugdzorg
- Inzet van jongerenwerk in de gemeente (o.a. het organiseren van activiteiten en 1 op 1 begeleiding)
- Inzet van preventielessen (Halt en Tactus) op middelbare scholen
- Deelname aan regionale samenwerkingen en ontwikkelingen van werkwijzen op gebied van jeugd en veiligheid
- Aanwezigheid van jongerenwerk op middelbare scholen

Uitdagingen

In de gemeente wordt groepsoverlast door de jeugd ervaren als probleem, omdat deze overlast in sommige gevallen leidt tot verstoring van de openbare orde en een gevoel van onveiligheid bij de inwoners. In Haaksbergen zijn er fluïde groepjes jongeren die wisselen van samenstelling, omvang en (mate van) overlastgevend gedrag. De overlast bestaat bijvoorbeeld uit geluidsoverlast, vernieling, intimidatie, agressie en (een vermoeden tot) drugsdealen. De groepen ontmoeten elkaar online en offline en bewegen zich door de gemeente (en over gemeentegrenzen) heen. Overlast kan ontstaan op verschillende plekken. Wat op straat begint, werkt ook door op school. Beperkte toegang tot faciliteiten voor de jeugd kan een factor zijn die bijdraagt aan de overlast.

Een andere prioriteit in Haaksbergen voor de jeugd is het alcohol en drugsgebruik. Er is in Twente (en daarmee ook in Haaksbergen) een 'cultuur' waarin het normaal wordt gevonden om alcohol te drinken (op jonge leeftijd). Het gebruik van alcohol onder jongeren daalt wel, maar ouders worden toegeeflijker en geven aan dat zij willen dat kinderen er in de thuisomgeving kennis mee maken. Ook zijn er in Haaksbergen de nodige drankketen op het erf bij mensen thuis waar jongeren drinken. Drugsgebruik is trendgevoelig. Een tijdje geleden werd er veel 3mmc en lachgas gebruikt. Een trend op dit moment is vaperen, waarvan de gevaren niet of nauwelijks door jongeren of ouders worden

gezien. Alcohol en drugsgebruik kunnen verschillende problemen op gebied van veiligheid veroorzaken, zoals overlast en verstoringen van de openbare orde door vandalisme of agressie, verhoogde risico's op (verkeers)ongelukken en letsels en gebruik kan (op latere leeftijd) zorgen voor gezondheidsproblemen, zoals verslaving. Drugsgerelateerde activiteiten kunnen daarnaast ook gepaard gaan met handel en ondermijnende criminaliteit.

Ambities

Een veilige en stimulerende omgeving te waarborgen waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen, waar structurele groepsoverlast van jongeren nauwelijks voorkomt en waar het de norm is dat alcohol- en drugsgebruik niet normaal is gezien het risico op verslaving en alle gevolgen van dien.

Deze ambitie willen we bereiken door:

- Het versterken van het zicht op de lokale jeugd en jeugdgroepen
- Het versterken van de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidspartners en ouders, scholen en sportclubs omtrent jongeren
- Het voorkomen en tegengaan van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik onder jongeren door kinderen bewust en zelfredzaam te maken ten aanzien van de (veiligheids)risico's

Effectindicatoren

- Registraties overlast jeugd (data politie)
- Aantal verwijzingen naar Halt (data Halt)
- Ooit alcohol gedronken/drugs gebruikt (data uit Twentse gezondheidsverkenning van de GGD)

De doelstellingen voor 2024 – 2027

We willen een veilige en stimulerende omgeving waarborgen waarin de norm is dat alcohol- en drugsgebruik niet normaal is en waarin we structurele groepsoverlast door jongeren voorkomen. Dit gaan we doen door in te zetten op de ambities zoals hiervoor beschreven en stellen onszelf daarbij de volgende doelstellingen voor de komende vier jaar.

Versterken van zicht

- Organiseren van mogelijkheden in de openbare ruimte waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en waar regelmatig toezicht is
- De ketenpartners stimuleren om online ook meer zicht te krijgen op de beweging van de jeugd
- Voortzetten van het bespreken van signalen en zorgen over jeugdige casuïstiek en jeugdgroepen in het jeugdgroepenoverleg

Versterken van de samenwerking

- De structuur van het 7-stappenmodel implementeren in het jeugdgroepenoverleg voor een gezamenlijke aanpak van problematische jeugdgroepen en risicogedrag van jongeren
- Inrichten van een vroegsignaleringsoverleg om individuele jongeren op tijd in beeld te krijgen en te voorkomen dat ze afglijden richting de criminaliteit
- Uitvoeren van een project waarbij ouders worden betrokken bij de aanpak van problematiek van jeugdoverlast
- Organiseren van avonden voor en met de jongeren in samenwerking met ondernemers en andere ketenpartners

Voorkomen en tegengaan van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik onder jongeren

- Inrichten van een structureel preventieprogramma (leerlijn) op onder andere middelengebruik en verslaving en implementeren op de middelbare scholen
- Beschikbaar stellen van alcoholtesters aan organisatoren van evenementen
- Voortzetten van het signaleren van overmatig gebruik en een individuele aanpak uitvoeren

i De inwoners, wijkraden en ondernemers hebben verschillende locaties genoemd waar structureel groepsoverlast plaats vindt. Deze locaties worden besproken in het jeugdgroepenoverleg en waar nodig worden deze meegenomen in de rondes door jongerenwerk, boa's en/of politie .

Veiligheidsbeleving

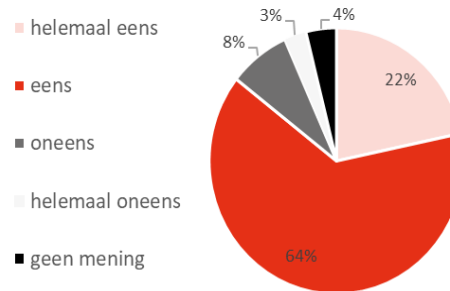
Veiligheid gaat verder dan de feitelijke veiligheidssituatie in de gemeente. Het gaat ook over hoe inwoners, ondernemers en jongeren veiligheid ervaren. De veiligheidsbeleving van inwoners, jongeren en ondernemers wordt beïnvloed door een veelheid aan factoren, zoals criminaliteitscijfers, veiligheidsmaatregelen en de aanwezigheid van politie en handhaving. Ook persoonlijke ervaring en de invloed van de media spelen een rol in hoe de veiligheid door mensen wordt beleefd.

Uitdagingen

Wij willen de zorgen die inwoners hebben op het gebied van veiligheid serieus nemen en dragen samen met onze partners bij aan het veiligheidsgevoel van de inwoners van Haaksbergen.

In de vragenlijst over de veiligheid in Haaksbergen hebben wij gevraagd in hoeverre inwoners zich veilig voelen in de gemeente. Hierbij geeft 86% van de ondervraagden aan zich relatief veilig te voelen in de gemeente Haaksbergen (helemaal eens of eens op de stelling). 11% voelt zich wel eens onveilig in de gemeente (oneens of helemaal oneens op de stelling).

Ik voel me veilig in de gemeente Haaksbergen

Volgens de inwoners, jongeren en ondernemers zijn er een aantal verbeteringen mogelijk die de veiligheid in hun woon- en leefomgeving kunnen vergroten en zij zich veilig(er) voelen in de gemeente.

Allereerst is dit de 'beschikbaarheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van handhaving en politie'. In verschillende bijeenkomsten, in de vragenlijst en in de gesprekken op de weekmarkt is genoemd dat het contact met politie en handhaving verbeterd kan worden. Er wordt aangegeven dat de aanrijtijden bij bijvoorbeeld winkeldiefstal als lang worden ervaren, toezicht tijdens sluitingstijden in het centrum wordt gemist en zij het nodig vinden dat dat handhaving en politie zichtbaarder op straat aanwezig zijn (ook in het

weekend, in de avond en nacht). Een enkele keer is ook het ontbreken van een politiebureau als punt genoemd.

Een ander onderwerp dat door inwoners en ondernemers is genoemd als punt om te verbeteren op gebied van veiligheid is de 'verkeersveiligheid'. Ondanks dat het aantal verkeersongevallen in de gemeente laag is en bij ruimtelijke herinrichting de verkeersveiligheid nadrukkelijk wordt meegenomen, hebben inwoners aangegeven dat de situatie rondom de verkeersveiligheid verbeterd kan worden. Een aantal voorbeelden hiervan zijn dat er op een aantal (invals)wegen te hard gereden wordt en is gevraagd om bijvoorbeeld extra straatverlichting en fietsenstallingen (en doordat er extra fietsenstallingen zijn, kunnen (elektrische) fietsen met een extra slot beter worden vastgezet).

Daarnaast zijn ervaringen van inwoners met vormen van criminaliteit ook van invloed op de veiligheidsbeleving. Bepaalde vormen van criminaliteit kunnen grote gevolgen hebben voor slachtoffers (de zogenoemde 'high impact

crimes'), zoals woninginbraken. Wij zien op basis van de cijfers (in tegenstelling tot voorgaande edities van het IVP) geen stijging van deze criminaliteitsvorm. Wat we wel zien is dat er een verschuiving is van offline criminaliteit naar online criminaliteit. Dit is een trend in heel Nederland en niet alleen in Haaksbergen. Online ofwel digitale criminaliteit bestaat uit gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Bij gedigitaliseerde criminaliteit wordt er via de digitale weg strafbare feiten gepleegd, zoals WhatsApp fraude, fraude met online aankopen, helpdeskfraude of phishing. En bij cybercrime worden ict-structuren middel en doelwit, zoals bij phishing of gegevens van bedrijven die worden versleuteld middels ransomware.

Ambities

De veiligheidsbeleving in de gemeente is hoog en inwoners en ondernemers voelen zich veilig. We nemen zorgen en meldingen van inwoners en ondernemers serieus. Ook willen we zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners en ondernemers slachtoffer worden van criminaliteit. Deze ambitie willen we bereiken, door:

- Het verbeteren van de beschikbaarheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van boa's en politie
- Opvolging te geven aan de verkeersveiligheidssituaties die door inwoners zijn aangedragen
- Inwoners en ondernemers weerbaar te maken tegen criminaliteitsvormen die voorkomen in de gemeente

Effectindicatoren

- (On)veiligheidsgevoelens (data CBS veiligheidsmonitor of burgerpeiling)
- Waardering gemeente Haaksbergen op zorg voor woon- en leefomgeving en communicatie en voorlichting (data burgerpeiling)
- Verkeersoverlast (data burgerpeiling)

De doelstellingen voor 2024 – 2027

We willen een gemeente zijn waarin inwoners en ondernemers zich veilig voelen en voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Dit gaan we doen door in te zetten op de ambities zoals hierboven beschreven en stellen onszelf daarbij de volgende doelstellingen voor de komende vier jaar. De overkoepelende doelstelling is het verlagen van het percentage inwoners dat zich onveilig voelt in de gemeente Haaksbergen, waarbij we streven naar een percentage van 7 procent.

Verbeteren van beschikbaarheid, bereikbaarheid en zichtbaarheid van boa's en politie

- Boa's flexibeler in te zetten, zoals tijdens de sluitingstijden van de winkels en in de avonduren
- Minimaal twee keer per jaar op de weekmarkt om laagdrempelig in gesprek te gaan met inwoners
- Jaarlijks aansluiten bij bijeenkomsten van wijkraden en ondernemers om over veiligheid in gesprek te gaan
- Instellen van een boa met taakaccent jeugd, zodat deze beter in contact staat met de jeugd

Opvolging van verkeersveiligheidssituaties

- Uitvoering geven aan het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) waarin ook straten staan genoemd die aangegeven zijn door de inwoners en wijkraden (zoals Goorsestraat (tussen Hengelosestraat en Lansinkstraat) en de kruising bij de Blankenburgerstraat (Blankenburg))
- De politie stimuleren tot het doen van snelheidscontroles op de straten die door inwoners genoemd worden van waar te hard gereden wordt
- Organiseren van een wijkschouw in iedere wijk met aandacht voor onveilige verkeerssituaties.
- Periodiek communiceren over ingezette maatregelen zoals snelheidscontroles, de wijkschouw of aanpak uit het SPV

Weerbaarheid vergroten tegen criminaliteitsvormen

- Voortzetten van het periodiek doornemen van criminaliteitscijfers en inzetten van een aanpak indien dit stijgt
- Structureel aandacht in de communicatie ten aanzien van bewustwording over high impact crimes of gedigitaliseerde criminaliteit voor zowel inwoners als ondernemers.
- Jaarlijks gesprek met wijkraden en ondernemers over veiligheid en criminaliteit om met hen te bespreken waar behoefte aan is vanuit de wijk of de ondernemers

i tijdens de verschillende participatiemomenten zijn er een aantal straten genoemd die onveilig zouden zijn. Een aantal genoemde straten: Lansinkstraat, Bachstraat, Oude boekeloseweg, Raapad, Enschedesestraat, Jonkheer von Heijdenstraat.

Aan de hand van verkeersveiligheidsanalyses wordt de V85 berekend. Dat is de snelheid die door 85% van de passanten niet overschreden wordt en moet ongeveer overeenkomen met de maximumsnelheid. Door de metingen van de verplaatsingen van mobiele telefoons en navigatieapparatuur over het netwerk, wordt de V85 berekend – net zoals filemeldingen ook inzichtelijk worden gemaakt. Deze data wordt anoniem verwerkt en de V85 data is niet openbaar. Aan de hand van deze analyses worden straten in Haaksbergen in de gaten gehouden. De straten die door inwoners genoemd zijn worden, krijgen de komende tijd extra aandacht. Als er op straten structureel te hard gereden wordt (en dat blijkt uit de V85-analyses) wordt dit ingebracht in het periodieke overleg wat met de politie plaatsvindt en kan er – afhankelijk van de capaciteit – bijvoorbeeld voor gekozen worden snelheidscontroles in te zetten